

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Mária-főház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy órára	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvári, Deák Ferenc utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskezők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri oszlopok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Kötelesség a parlamentben.

Kolozsvár, okt. 8.

A magyar parlamentnek jó hozsuzura nyúlt nyári nagy vakációja ma véget ér. A régóta pihenő testület tehát újból megkezdte a működését.

Ha arra tekintünk, hogy a Bánffy kormány csufos bukása után a parlament többségei alkotó szabadelvű párt és az ellenzéki pártok a kötött paktum alapján mindenkori szinte kötelességszerűen kerültek a nagyobb összetűzéseket s hogy ez az állapot még ma is tart, akkor a most megnyitott időszakra is megjósolható, hogy a pártok most sem fognak egymással nagyobb kellemetlenségeket okozni a parlamenti csatározásokban. Ebben a feltevéseinkben megerősítenek azok a beszámoló beszédek is, a melyeket egy a többség, valamint az ellenzéki pártokhoz tartozó képviselők tartottak az utóbbi időben választók előtt.

Eltekintve az Apponyi gróf és a Tisza Kálmán beszámólóitól, a melyek külön mérték alá esnek és külön szempontok szerint mérlegeltek, a többi beszámólót tartott képviselő óvatossággal került minden olyan kérdést, a mely összefüggésben állhatna a parlamentben kifejtendő hevesebb akcióival.

Még az ellenzéki pártokhoz tartozó képviselők is csak arra szorítkoznak, hogy a parlamentben megvívott emlékeztető küzdelem értékét a maguk külön szempontjából megbecsülik és csak egyenmelyikük ment el odáig, hogy a Széll-kabinet politikai programját kritika tárgyává tegye és különösen addig, hogy a Széll-kabinet és az ellenzéki pártok között létesült parlamenti békéről s az abban foglalt feltételek betartásáról elmélkedjék.

Ugy látszik, ellenzéki oldalról is úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a parlament jelen egybeállítással a létesített paktum kötelező volta felett nincs nézeteltérés. Azt tehát továbbra is respektálandónak tartják.

Már most, ha ellenzéki oldalról is így fogják fel a jelen politikai és parlamenti helyzetet, akkor mindenki előtt érthetővé válik az, ha a most megnyitandó új ülésszak nem fog valamely nagyobb hullámokat felverni, s előreláthatóan éppen olyan nyugodt parlamenti tanácskozások lesznek, mint a melyeknek voltak a nagy vakáció előtt.

Hogy ez a tagadhatatlan fennálló helyzet nem mondható egészségesnek, azt tán nem is kell magyarázgatnunk. Egy parlament, a mely ugyszóval keresi a nyugodalmat és szinte eltűnik minden nagyobb emócióktól, az nehezen teljesíti a maga kötelességeit olyképp, mint a hogy a nemzeti érdekek megkövetelik.

Mihelyt az ellenzéki pártok lemondanak a kritika jogáról, akkor már a törvényhozó testület egyszerű mechanikai gépezetté válik, a melyből hiányzik az élet és az elevenség, a mi előfeltétele az előre való haladásnak.

Kétségtelenül jótétemény a parlamentre, ha tanácskozási nyugodtsága biztosítva van, az az a nyugodtság nem lehet az élettelenség, mert akkor már beáll a parlamenti agónia, a mely után csak a halál következhetik.

Az ellenzéki pártok megkötötték ugyan a paktumot, amde nem adták fel az ellenőrködés jogát és nem utasíthatják el ennek kötelességét. Már pedig, ha még a kritika egyszerű fegyvereit sem veszik használatba, akkor a parlament ma-holnap felesleges faktorrá válik, a mely nem funkcionál a nemzeti érdekek javára.

Reméljük tehát, hogy addig is, míg az általános választások után új parlament alakul, az ellenzéki pártok legalább e hátra levő rövid időszakban teljesítik a kötelességüket és a kötelességek ellátásában nem fogják magukat a paktum által megzavartatni.

Politikai hírek.

A főrendek új elnöke. Budapestről értesítenek arról, hogy gróf Csáky Albin, a főrendház új elnöke szombaton délelőtt meglátogatta Széll Kálmán miniszterelnököt s vele hosszabb időn át értekezett. Az értekezés során megállapodtak abban, hogy a főrendház legközelebbi ülése f. hó 13-án lesz. Ez ülésen a miniszterelnök bejelenti, hogy a főrendház mindhárom elnöke lemondott s így annak szüksége áll elő, hogy a főrendház korelnököt válasszon. A főrendház által megválasztott korelnök felolvassa a királyi leiratot, mely az új elnököt kinevezését tudatja s azután átadja helyét az új elnöknek, Csáky Albin grófnak.

Élénkül a pártkör. Budapesti tudósítónk értesít, hogy az országos szabadelvű pártkörben szombat óta igen élénk a forgalom. A képviselők már tömegesen gyülekeznek össze; róla már nem beszélnek annyira „egység”-ről, hanem minden szónál drasztikusabban tüntetik fel ezt az „egységet” a készorítások és fejbiccentések rokonszeves vagy kevésbé rokonszenves volta, no meg a csoportok alakulása. Beszélnek azokban inkább halkán, mint hangosan Miskolcra, Nagyváradra, Jászberényre, Pápára, Kassára (a hol hétfőn nyílik meg az agrárius kongresszus) és Kolozsvárról. Sok szó esik a néppárt-ról is, mely —ők mondják— megzavarja sok régi és új szabadelvű képviselő nyugalmát. Már pozitív summát is emlegetnek: ennyi meg ennyi lesz a néppárti képviselők száma (a számot nem áruolom el, hogy a néppárt el ne bizza magát). Emelkedett hangulat, az nincs a Lloyd-klubban. Nem ujjong senki. Ellenben találgatnak. Nem tudják, mit hoz nekik a jövő.

Mikor lesz már vége?

Kolozsvár, okt. 8.

Hogy annak a sok galadásnak, melyet legutóbb a hazai szászok elkövettek és még folyton elkövetnek a magyar helységekéről szóló törvény rendelkezései ellen, mikor szakad már vége, igazán nem tudjuk megmondani.

Am a felett méltán csudálkozhatik a világ, hogy a magyar türelem meddig teszi még lehetővé a szászoknak azt a sok galadását, a melylyel úgy látszik, nem egyhamar szándékoznak felhagyni.

Tudni való az Erdélybe telepedett szászokról, hogy mióta nekik Géza király ott-hont adott e haza földjét, soha sem szűntek meg a magyart bosszantani, támadni, a jótéteményeit rut halálansággal vszonozni.

Nem ma mondjuk ezt csupán. Mondja maga a szász nép története, mely tele van lázongás és árulással; tanúsítják ezt a szász föld összes városai és falvai, melyek az árulás fejében épek maradtak mai napig, míg Erdély és az anyaszig összes városai elpusztultak; tanúsítja ezt maga a máig teljes épségben s jólétben felmaradt maroknyi szász nép, míg mellette a magyarság százezreit huzozoltak rabszolgaságra, úgy, hogy lakatlan pusztaság lett az egész ország, kivéve természetesen a Sachsenlangot, mely mindig megtartotta a török, tatár, német és oláh ellenség szívéhez az utat.

Most, hogy a szerencsétlenül elhuzott s így folytonos izgatás tárgyát képező s a helységeknevelőkről szóló törvény végrehajtása újabb alkalmat ad nekik irántunk érzett izzó gyűlöletük kimutatására, kell, hogy végre e néppel alaposan leszámoljunk, hogy e folyton sajtó s elleneséddel fenyegető sebet, mert hisz gyógyítani nem lehet, kivágjuk a nemzet testéből.

Hadd kiabálják tele a nagy-német anyaszigati lapokat sérelmeikkel. Oda sem kell annak többé nézni, hisz ugys minden képzelhető alkalmat felhasználnak erre; hadd ordítsanak a német lapok, melyek oly szívesen hallgatnak, Elszász és Posen jajairól. Ha kell nekik a szövetséges magyar állam, keljen az úgy, mint egy egységes erős államtest, melynek semmi kedve Ausztria sorsára jutnia.

Ha nem kell, ha megfélemednek arról, hogy Erdélyben nincs egyetlen egy elmagyarsodott szász falu sem, míg ellenben számtalan az eloláhosodott szász község, ha szemet hunyunk arra, hogy a szászok mégis éppen az oláhokkal tartanak ellentétet, am

legyen! Mi majd csak megéltünk valahogy a magunk emberségéből, a mint megéltünk ezer éven át.

De végre tennünk kell, még pedig —miután oly sok drága időt elmulasztottunk s oly sok jó alkalmat elszalasztottunk —mindjárt.

Ne töltjük tovább az időt haszontalan-nak bizonyult megnyerési törekvésekkel. Harcban állunk! Legyen tehát harc, még pedig mindaddig, míg meg nem jő az „Unbedingte Unterwerfung!”

Láttuk, szomorúan tapasztaltuk, hogy a fel rendszabályok mit eredményeztek.

Midőn 1874-ben a munczipiumok rendezése és kikerekítéséről szóló törvényjavaslat készítettett, az volt a törvény tervező-jének szándéka, hogy az összes szász székek Felső-Fehérmegye szétszóró községei is. Fogaras földjeivel olyképp osztassanak be új munczipiumokká, hogy azokban a szászok mindenütt kisebbséget képezett volna, a mint hogy nem is lehetett ezek szétszórtságánál fogva másképp.

Azonban a taktika, a Tisza-taktika, tekintettel a bécsi szász patronátusokra, úgy osztotta be a szászok földjét, hogy a helyes közigazgatás gunyára mindenütt szabálytalan alakú, kis munczipiumot alkottak.

Itt az ideje, hogy eltöröljük. Nyíltan és minden hátsó gondolat nélkül. Célja nem lesz elérve, mert ők nem adtak érte a magyar államasznie feltétlen elismerését s nem ismerték el a megvart testvérek, sőt az ország integritása sem volt szent előttük.

Védekezünk, míg nem késő.

Nincs más, nem marad más hátra, mint a munczipiumokat, ha már szervezettlenül megalkottatták, újra eltörölni. Szebenmegyét, Alsó-Fehér, Nagy-Küküllőt Udvarhelyszék és Brassómegyét Háromszék-megyével kell egybeesíteni, hogy Brassó, Szeben és Ság-vár megszűnjék megyeszékhely lenni. A képviselői kerületek újból alakítandók.

Ezen elolvasztandó megyék ama helységei pedig, melyek Fogarasmegye kikerekítéséhez szükségesek, ahhoz csatoltassanak.

Igy aztán remélhetőleg csak aiább hagynak majd a bosszantásaikkal is.

— g. r.

Gróf Majláth püspök utja.

Baróth, okt. 6.

A püspök délutáni temető látogatását egy futó zápor megzavarta. Alig érkezett a temető kapu, vissza kellett térni.

Bimulataba ejtett mindenkit fáradhatlan kitarása, leereszkedése, jósága, atyai szeretete.

Este tisztelőtérre fátyas menet volt, mintegy százra menő fáklyával. A menet a plébánia előtti piac-téren óriási kört képezett, kör közepén a dalárda, az első zenekar és az egyesületek zászlói foglaltak helyet. A dalárda és zenekar felváltva több hazafias dalt adott elő. A midőn Ince Gyula tanító, mint szónok előlépett, zászlókkal félkörbe véve, megnyitott a plébánia ablaka és megjelent gr. Majláth püspök. E pillanatban néma csönd lett. A beszéd kezdetén egyszerre lobbant fel külső nagy kört képezve 20 görög-tűt s tűnt fel épen az ablakkal szemben fekvő utca torkolatán óriási betűkkel egy transzparens: „Eljen gróf Majláth püspök!” felirattal.

A rövid, de igen jól összeállított s hűvel előadott üdvözlő beszédre — a püspök kihajolva köszöntö meg a kitüntetést.

Beszédében háromszoros éljen és háromszoros ágyudőrejt felelt.

Ezután a menet a Rákóczy-indulóval a község főbb utcáit bejárva, a község házat háromszor megkerülte.

Ötödiken délelőtt 8 órakor kezdette meg a templomi szertartást — csendes misét olvasott, prédikációt titkára, gr. Toldalagi tartott, a hit remény és szeretet három isteni erényről.

Bérmálánd e napra is több jelentkeztet kértáznál.

Bérmálás végeztével az ujonnan épült róm. kath. iskolát szentelte fel. Az ünnepélyes szertartás után meghallgatta az iskolás gyermekek fogadását, kikérdezte őket a katheizmusból s minden gyermeknek sajátkezől adott egy-egy szt. képet. Megható jelenet volt az ünnepély bezárása. Ina után, midőn a püspök már kifelé indult egy 7 éves kiscsinke lány emelkedett ki a többiek közül a pad tetejére, megállította a püspököt s csengő hangon szaval egy alkalmi verset, elbucsuva a kiscsikék nevében. A püspök mélyen meghajta, könyvelt szemekkel hallgatta.

Az iskolából a plébániára ment ebédre, az ebéd rövid és teljesen szűkkörü volt.

Délután 3 órakor utazott el. Távozása ép oly impozáns volt, mint érkezése. A plébánia kapujától a piacon át fehér ruhás leányok állottak sorfalat, széles utat tartva fenn a több ezerre menő tömeg közt.

Az egyesületek s több nemzeti zászló egyenlő közökben felálltta a két sorban, fenséges látványt kölcsönöztek. A menetet járásunk főszolgabírája, Kónya Miklós nyitotta meg. Dánér Ferenc nagybirtokos ez alkalomra összeállított díszes négyes fogatán, ezt követte a fogadásán jelen volt lovas banderium, 4—500 lépésnyire követte a püspök négyes fehér fogatán, melynek minden része virággal volt körülfonta, ezután jött a püspök második fogata. Ezt követte a kocsi és szekérsor beláthatlan vonala, több szép négyes fogattal.

A község határánál Baróth pataka jobb partján a lovas banderium gyorsra fejlődve, tisztelegve várta be a püspököt. Itt Gergely István postamester, a banderium vezetője vett búcsút tőle rövid, magvas beszédben.

A püspök örömmel köszöntö meg a figyeimet, szeretetet és ragaszkodást, melylyel Baróthon hívei fogadták, meglepték és kitüntették.

A patak balpartján felállított miklósvári lovas banderium után a menet elindult hatalmas éljen s többszörös ágyudőrejt közt.

Mintegy husz kocsi követte egész Miklósváráig.

Emlékezés a kápolnai honvédelmének.

Tartotta Kozma Imre kaczói ev. ref. körlelkész. Tisztelet ünneplő közönség!

Hálás kegyelettel megemlékeznék az elköltözöttéről, tanúságul felidézni az elmúlt idők, szép és magasztos kötelesség. De kétszeresen felemelő magallani azoknak sirjánál, kik éretünk haltak meg; szent kötelességünk kegyeletű áldozatával járulni azoknak poraihoz, kiknek domboru sirhalma egy szép, csodás kornak tanújelként honszerelméről beszél minékünk. És ha a hívő lélek buzgó áhítattal keresi fel martirjainak sirját, hogy ott hite erő, reménye újabb táplálékot, szorrete lángolóbb meglejt találjon; bizony nagy, igen nagy szükségünk van nekünk is, mint e haza polgárainak elzárándokolni koronként azoknak poraihoz, kik mint a haza-szeretet martirjai, véreik hullásával szentelték meg ezt a drága földet, s pecsételték meg ágyúknak, a magyar szabadságnak soha el nem muló, örök igazságát.

A klasszikus ókor Anteusza a földből merítette erejét és ime a mi ezer éves történetünk megfordítva mutatja fel csoda szép réget; hiszen ez az édes anyaföld, a mi magyar hazánk talán azért oly dus, Istentől azért oly áldott, mert gyermekeikől kapott erő, mert fiainak hulló, drága vére oly gyakran ö tőze.

Ez a sirhalom és a felette álló kő néma, szólatlan és mégis nekem úgy tetszik, mintha mindakettő beszélni kezdene és lágy, süttőg hangokon egy szép lapról, nemzetünk történetének talán legfényesebb lapjáról regélné nekünk mesét, csodás dolgokat. Állapodjunk meg e sirhant mellett, mely ama nagy időknek, diós szabadságharcunknak egyik legelső vértanúját takarja és itt a honvéd sirjánál tanuljunk hazát szeretni, tanuljunk hinni, biztató reménnyel hazánk jobb jövőjében.

Még ott ül a gyász az arezokon, a melyekre a mi nagypóntunk hozta fel a sötét borot; még nem oszlott el a bánat, melylyel az aradi Golgota szomorú emléke borította lelkünket és ma már itt állunk e szent érzelmekkel aternészet felséges templomában, hogy olthatra téve e domboru halat, áldozunk ezen a honfui szívnék halás kegyeletével; itt állunk az Isten szabad ege alatt, hogy midőn körülünk hulló falevél, bágyadt napugár hervadásról, elmúlásról beszél, örömmel hallgassunk e néma kőnek szavára, mely életet, feltámadást prédikál.

Tisztelet közönség! Nincs nemzet a föld kerekén, melyet szebb, magasztosabb hivatásra küldött volna el az a népek sorát vezető kéz, mint a magyar; de nem is volt nép, mely annak a kéznek súlytolt hatalmát jobban érezte volna, mely kiszabott útján többet haladt volna boros éj alatt, mint nemzetünk. Voltak, ki merné tagadni, hiszen a történelem tanúbizonysága, voltak, hála az az égnek, fényes napjaink is, de olyan sok-sok kellett kiüritnünk a keserűség poharát, annyiszor megfordultunk nehéz megpróbáltatások tüzében, hogy valóban, a köztársaság szerint, megbűnhődtek még jövő-dőket is.

Egyedül, testvér, rokon nélkül jöttünk ki távol keletre és itt ez istenáldotta földön, hol minden elődünk csak szálló vendég volt, ezer esztendő házat alapítánk. Ide állítattunk kelet és nyugot köré, hogy megvédjük azt, a mi legnagyobb kincs az emberiségnek, a lélek, a szellem drága kincsét, és bizony mondom, ha nincs itt e helyen tízezer vad viharát kiállott ama nép, melyet nyugot

műveltsége még ma is sokszor barbarnak nevez és a melynek leginkább köszönhetik oly sokan, hogy büszkén dúsálhatnak a műveltség áldásaiban; bizony mondom, ma nem lobogna oly fennen a szellemi világosság fáklyája.

Többször voltunk eltemetve; igaz, hogy néha magunk ástuk meg a sirt; nem egyszer szőlét meg felettünk a halotti ének, de aztán ismét feltámadtunk. Törökkel, tatárral vívtunk élet-halálharcot, egyedül, mindenkitől elhagyatva, s ha eltiportatánk, saját erőnkől újra talpraálltunk.

Mindig megmutattuk, hogy van jogunk, mert van erőnk élni az isteni gondviselés végzéseként a nagy tettekre hivatott nemzetek között. De a magyarnak legnagyobb bűne, a „rut visszavonás” mely, igen mely sirt ástott nekünk ott a mohácsi síkon, s a mi örök átkunk, a pártoskodás, egy idegen hatalmat ültetett magunkra, mely mindenkor távozott a szabadság áldott melegéjén, s hogy kényelmesebben uralkodhassék felettünk, nemzetünket, azt a nemzetet, a melynek a mi vellyt nyugot oly sokat köszönhet, halákepen megfosztván szabadságától, a zsarnokság súlyos bilincsbe veré.

A madár is szebben dalol, ha szabadon ágról-ágra szállhat; a virág is illatosabb kiűn a kék ég alatt; és egy nemzet, melyet a Gondviselés nagy tettekre hívott, hogy tudjon élni, hogy tudja kifejtetni Istenről kapott drága erejét, ha láncokat tesznek testére, lelkeire egyaránt?

Évszázakon át hordottuk a lánczot, melyet valahányszor meg-megráztunk tudtunk adva zsarnokainknak, hogy nem halltunk meg, csak alusztunk. Végre felpiradt a hajnal és mi felébredtünk 300 éves álmunkból; felüti a nap, a szabadságról. Ez az a mesés kor, melyet 1848-nak jegyezt fel a történelem.

Mint minden nagy átalakulást az emberiségnek, úgy ellipott szabadságunk föltámadását, a magyar nemzet újja születését is az a vihar hozta létre, mely a szellem munkásainak, a mi prófétaimnak ihletett lelkében indult meg, hogy mindig lélek az, a mi meglevenit; de annak a viharnak milliói lelkében kellett orkánra növekedni, hogy meg-tízítsa e hazának földjét a 300 éves zsarnokság szennyeitől.

A nagy Széchenyi által felébresztett nemzet addig követelt, míg visszakapta jogait, de nem sokáig élvezhette azokat, mert álnok hiszégőktől körül vett királyi kéz újra visszavetette. Ekkor következtek el ama napok, melyek vérről, de örök dicsőséggel vannak felírva a történelet könyvében. Igen, mert az öntudatra jutott nemzet arra akart lenni sorának és midőn látta, hogy kérés, könyörgés követelés mind hasztalan, fegyverhez nyúlt és hulló vérvél lemosta az évszázad gyalázatát, s a honvéd szuronyal bevéselt az emlékeztet táblájára egy olyan hőskölteményt, a minőt nem mutat fel minden időknek története.

Mint a görög regévilág Prométheusz, lehozta az égi tüzet, hogy ezzel közelebb vigye Istenéhez a gyarló embert — úgy gyújtott, — úgy támasztott seregétől — óriásokat a szabadság lángoló tűzével a mi nagy halhatatlannak, Kossuth Lajos; a kinek látásra, szava hallatára megszületett a honvéd, a ki régi dicsőségünk, mely oly sokáig késett, addig soha nem látott fényben visszaszerelte. Tíz ellenség ellen diadláról diadlára vitte a nemzeti zászlót; igen, mert idegen ajku testvéreink nem hogy védelmünkre keltek volna a közös ellenséggel szemben, de lelkeken izgatók szavára mind-mind feltámadtak azon édes anyja, a haza ellen, mely évszázadon keresztül örömben és bánatban egyaránt táplálgatta, melengette őket kebelén.

Mindig emeljünk kalapot a honvédszív előtt, mert e név örök büszkeségünk, s fenn-n hirdetője annak a szomorú, de nagy igazságnak, hogy mint minden szent eszme ezerek verén vásárolja meg boldogító hatását, úgy a mi szabadságunk is sok martírt követelt, sok ezer honfiszív szűnt meg itt dobogni, sok vért ivott ez a drága föld, a mi a szabadság, a nagy, a szent szabadság anyaga kibontotta felette szárnyait.

Hogy aztán a titáni küzdelem minő véget ért; hogy az örömmámort miként váltotta fel a néma fájdalom; hogy a háromszínű zászló miként borult mély fekete gyászba, miért mondom el újra, minek ismétlem, miért tegyem sajnóbbá a honfui szív sebet, a mit október 6-ának gyászos emléke mindig, minden évben bizony fel-fel szagrat? Elég ha tudjátok, hogy az eszme itt is elérte sorsát, az aradi Golgotán is megfeszített, de csak azért, hogy sirjából ismét föltámadván, új, tisztább fényben ragyogjon és ma már a szabadság áldott hatását jótékonyan élvezik milliói egykor rab népeknek itt a négy folyónak partján.

És látjátok t. polgártársaim, szabadság fája, mely ma már drága gyümölcsöket terem nekünk, ott abban a diós küzdelemben vert gyökeret; az új Magyarország sziklászifárd alapját, soha meg nem dönthető fundamentumát az a korszak tette le, melyről száll a hősi ének szájról-szájra és szállani fog időtlen idődig.

Ennek a dicső kornak egy névtelen bajnoka, nemzeti megváltásunk egyik első mártírya fekszik itt e hant alatt. Eljöttünk ő hozzát, hogy körüllátva ez emlékkövét, melyet sírja felé emelt a honfiai kegyelet, tanuljunk az egyszerű honvédtől a hazáért élni és ha kell, meghalni; tanuljunk meg tőle szeretni azt a földet, mely ápol és eltakar.

És mit beszél e sir, mit e néma kő, melyek, mint mondám, szellemhangokon sütnak körülöttünk?!

Az egyik azt mondja, hogy nem csak a válaszlottak, nemcsak a lángnyelvek birtokai, de a kicsinyek, az egyszerű polgárok is tehetnek hasznos szolgálatot a hazának; bárki is lehet hű, igaz hazafi, ha érdek, önzés nélkül küzd hazájáért, ha abban a munkakörben, a melyre elhivaték, híven, igazán, becsülettel végzi kötelességét. A másik, ez emlék fennhirdeti, hogy „vérrel öntözött föld nem lehet áldatlan, a ki a hazáért halt meg; halhatatlan!” Igen, mert emléke él és élni fog mindig, míg magyar él e földön.

Zárjuk hát mi is mélyen szívünkbe azoknak szent emlékéit, kik vérök hullásával váltották meg ezt a drága földet! A honvéd sírja mellett tegyünk szent fogadást, hogy a hazáért élni és ha kell meghalni, mindnyájunknak legszentebb kötelessége leendő.

És most eszembe jut a haza bölcsének gyönyörű intése: „a hazáért mindent, de a hazát semmiért sem szabad kockázni tenni!” Reg volt ez az intés oly alkalommal, mint most. Politikai, nemzetiségi, de leginkább vallásos életünk tűzhelyénél parázs van a hamu alatt, a mi, ha lángra gyul, bizony késő lesz a megbánás. Emlékezzünk vissza, hogy leggyászosabb napjainkat bizony nagy részben a meghasonlás, a visszavonás ördöge hozta ránk. Ne feledjük, hogy az édes anyának fáj, ő érzi meg leginkább, ha kebelén táplált gyermekei áldástalan viszályban élnek egymással; és ne feledjük, hogy még boldogtalan hazában kinnal, gyötrelmekkel, meg nem szűnő keserűséggel eszi a nép nyomorúságának fekete kenyérét; addig boldog hazának boldog fiait fény, nagyság, dicsőség veszi körül.

Ennek a mi közös édes anyának, a magyar hazának szeretete egyesítésen tehát mindnyájunkat t. ünneplő közönség, hogy nem tekintve, ki minő nyelven, minő formában imádja Istenét, hanem mindenkit tettei szerint mérlegelve szent testvériségben haladjunk a békés munkásság útján egy boldog Magyarországra felé.

Ugy legyen!

A kápolnai honvédelem felszentelése.

Napsugaras, szép időben szentelték fel tegnap a Szolnok-Dobokamegye Gálgo vasút állomástól fél órára eső Kápolna község temetőjében felállított honvéd emléket.

Az emlék felállítását, mint az Ellenzék szept. 15. számában említettük, Csegezi állomás főnök ezélt egy pár évvel kezdeményezte. A megye lelkes és hazafias tanfelügyelője Simó Béla állt a kivétel élére és Togyerán Pompei állami tanító jegyzővel lankadatlanul dolgoztak 1898. decz. óta mostanáig. Most egy 5 méter magas, szép emléket hirdeti a nagy időknek és hazaszeretnek emléket. Közönség aránylag csekély anyagi áldozattal járult a mű megteremtéséhez. Munkában és anyagiakban annál többet áldozott a hazafias és lelkes tanfelügyelő, kinek ez alkotása lelkesítő és buzdító példátul kell, hogy szolgáljon az egész ország népe előtt.

A szép ünnepélyről, melyen Kolozs-

várról 34-en vettek részt, az alábbi tudósítást adjuk:

Kirándulás Kolozsvárról.

A kolozsvári és kolozsmegeyi 48—49-es honvédek csoportosultak. A Daési Albert nagylelkű támogatása mellett 13 szegénysorsu s azonkívül még három honvéd utazott ki az ünnepélyre.

A honvédeket Mamica János honvédegyleti pénztárnok vezette.

Részvették a kirándulásban: Bakó László, Kóczy Ferenc, Antukovits Károly, Szász, Schütz Sándor, Bökkel Károly, Tóthfalusi József, Persián Gerő (Sz. Fene), Sebesi György, Kisfaludi Lajos, Mester József, Strotz Pamu, Majoros Alberf, Pap Ferenc, Nagy István.

A kolozsvári orsz. történelmi emlékmúzeum igazgatósága képviselőtében Kovács János gymn. tanár, Vincze István és neje, Kuskó István múzeumőr és neje.

A Ferenc József tud. egyetem fiatal-sága nevében Csutak Lajos, Vékás Lajos, ifj. Petrá József, Kabina Géza vettek részt a kirándulásban és koszorúztak az ünnepélyre.

Kolozsvárról azonkívül kirándultak: Akesz-man Albert ipartestületi alelnök, Petrá József banktisztviselő, Kocsy Andor bíró, Székely Gyula mérnök, Hirschfeld Zsigmond bankhivatalnok, Losonezy Albert, Tóth Mózes, Tóth Mózesné, Grünvald Mór.

Deés és vidékéről.

A szolnok-dobokamegyei honvédegyletet Keresztési Keresztés Imre honvédmester Deésről, Kádár József tanár és történetíró honvédegyleti titkár, Nogrády János 48—49-es honvéd Nagy-Ildoról képviselték.

Deésről és vidékéről kocsikkal számosan rándultak ki, kik közül a következőket jegyeztük fel:

Vásárhelyi Boldizsár lelkész, Veress Dezső szerkesztő, Nagy Károly bankhivatalnok, Szómbatfalvi Győző, Wohlman Károly posta és táviráfőnök, Placintár Ödön megyei jegyző, Buday Elek tanító, a ki éltető lelke volt az ünnepélynek, mindenkit intézett, rendezett.

Az ünnepélyen megjelent az erd. ev. ref. egyház kiváló főgondnoka Simó Béla orsz. képviselő is. Az egész vidék nagyközönsége összegyűlt a kicsi oláh falu országot melletti temetőjében, hogy a hazaszeretet emlékének szenteljen pár percet. A gálgoi vasúti pályaháznál 30 kocsi várta a vendégeket s a Veress Imre főszolgabíró fellebörgözött kicsi vezetője mellett szállította a vendégeket az emlékhé.

Az ünnepély.

Hosszu kocsisorban — nemzeti zászló elővitelle mellett vonult ki az ünneplő közönség Gálgoról a szomszédos Kápolna községbe, melynek temetőjében áll a magas gulaszerű honvéd-emlék, mely körül nem sokára helyet foglalt a közel községéből is egybesereglett közönség Kápolna község oláh ajkú lakossága is nagy számban lepte el a temetőt, hogy tanuja legyen az emlékünnepnek.

Az ünnepély d. e. 11 órakor vette kezdetét a *Szózat*, melyet az összes jelenlevők énekeltek.

Ennek elhangzása után Simó Béla kir. tanfelügyelő a rendező bizottság tevékeny elnöke igen szép és nagytáru hazafias szellemű megnyitó beszédet. Ennek során röviden vázolta az e helyen 1848-ban lefolyt eseményt előadva, hogy a Bem tábornok vezetése alatt álló magyar sereg kápolnánál ütközött meg először az Urbán oszt. parancs-

nok által Deésről oda vezényelt két század osztrák katozasággal, a melyet alig 80 főnyi magyar sereg üldözöbe vett.

Ebben az ütközetben a magyarseregből négyen estek el, köztük az a fiatal jogász, a ki tűző volt, s a ki eleste után egy még ma is élő román paraszt Bajász Todor temetett el a kápolnai temetőbe azon a helyen, a hol az emlékkő áll.

Nagy hatással hangsúlyozta minő szép és szent cselekedet a haza szabadságáért küzdeni, s azért meghalni. Ezt az emlékszólopot azért emelték a hazafiak, hogy az unokák is tanulják megbecsülni az őök emlékét.

A kápolnai temetőben lévő honvédelem hirdetője lesz a magyar szabadság és dicsőségnek. Tegyük fogadást — ugymond — hogy az őök emlékét becsülni fogjuk.

A hatóság és gyakori éljenzésekkel megszakított beszéd az egész közönségre mély benyomást gyakorolt, s a szónokot hosszasan éljenzették és gratuláltak.

Utána Kozma Imre, kaczkoí ev. ref. körlelkész tartott gyönyörűen megírt és nagy szónokli lendülettel előadott emlékbeszédet, mely állandóan lekölte tartotta a közönség érdeklődését.

A beszéd egyike az e nemű alkalmi és hazafias szónoklatok legszebbjei és legbecesebbjeinek. Mindenki igaz gyönyörűséggel hallgatta a fiatal és ékezzavú pap pompás szónoklatát, melynek minden egyes mondata mélyen bevésődött a szívekbe; a beszéd során gyakran hangzott fel az éljenzés s minden bevégzte az ifjú és lelkes szónokot percekig tapsolták, s mindenki őszintén gratulált a sikerhez. A beszédet lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük, s arra e helyen is felhívjuk az olvasó közönség figyelmét.

Szentés Vilma tanítónő szavalata nagy tetszés mellett Tompa Mihálynak „Egy könyv olvasása közben” cz. költeményét, melylyel zajos tapsokat aratott.

Erre Kovács János kolozsvári unitárius tanár, az orsz. emlékmúzeum nevében mondott nagytáru és hazafias szellemű beszédet, melyek rendjén igen szépen fejtette, hogy Erdélyben is, mint Amerikában Lesingtonnál az első vér nyomán születettek meg a hősök, a kiknek emlékéhez eljánni szent kötelessége az utódoknak. — Hivatkozott e svájczakra, a lengyelekre, a kik évenként emlékünnepet szentelnek szabadsághőseiknek. Erdély földje is gazdag ily emlékekben, a melyek arra serkentenek, hogy ne mes és egyetértő munkával tegyük naggyá a Hazát, mert ezzel becsülni meg legmértőbb nemzeti hőseink emlékét. Kovács be-széde frenetikus hatást gyakorolt s a szónokot elhalmozták szerencse kívánsaikkal.

Ezután Kabina Géza a kolozsvári egyetemi kör egyik képviselője ennek nevében hazafias és lelkes beszéd kíséretében helyezte a sirra az ifjuság babér koszorúját. Koszorúkat tettek még a Szolnok-Doboka megyei honvéd egylet és a kolozsvári öreg honvédek.

Igen érdekes jelenet volt, a mikor Simó Béla rendező bizottsági elnök vezette Bajász Todor öreg román parasztot, a ki a kápolnai csata ifjú áldozatját eltemette, s ugyanez bemutatta azt a kegyelettel őrzött leírást is, melyen az ifjú hős tetemét a sírba szállította. A közönség az öreg parasztot zajosn megéljenzette, s részére gyűjtést eszközölt.

Az emlékeztetés ünnepélyt a hazafias közönség által énekelte *Hymnus* fejezte be. Végeztül Simó Béla elnök az emléket átadta Veress Imre főszolgabírónak, ki azt átvette, s ünnepélyesen megígérte, hogy azt megőrizni fogja.

Ezután a közönség kocsikon Gálgora ment a hól sikerült közeled fejezte be a hazafias ünnepélyt.

A bankett.

Ünnep után a gálgoi új állami iskola egyik termében gyűltek össze a vendégek, a hol 80 terítékű bankett volt.

Az első felköszöntőt Simó Béla kir. tanfelügyelő mondotta hazafias szép beszédben köszöntvén fel a vendégeket.

Kovács János tanár az ereklje muzeum és a vendégek nevében mondott egy gyönyörű felköszöntőt.

Rámutatott Simó érdemeire, ki mint tanfelügyelő ötven népiskolát létesített s az angol rendszer szerint buzgolkodik nevelni a népet, hogy az hazafias érzésben, munkában, jöletben boldog legyen. Szép beszédét több ízben szakította meg a helyeslés és éljenzés zaja. Simó Béla tanfelügyelőt éltette.

Veress főszolgabíró a nagy idők jelenlevő katonáit köszöntötte fel.

Nogrády János 1848—49-es honvéd a fiataiságra mondott szép köszöntőt, éltette a jelenlevő egyetemi hallgatókat.

Vásárhelyi Boldizsár déési lelkész a Veress Imre főszolgabíróra köszöntött.

Pe rán József két emlékét látott e felszentelt helyen. Egyiket a kegyelet állította fel s most felszenteltük a másik emléket Kozma Imre kaczkoí lelkész állítja önmagának a hazafias működéssel, melyet e nemzetiségek által körülvevő vidéken kifejt. (Éljenzés.)

Kádár József történetíró a fiataisághoz szól; érdekesen ismerteti Kápolna község és Gálgo történetét a magyarok bejövételétől. Rámutat, hogy Kápolna évszázad előtt magyar község volt. Lelkére kőti a művelt fiataiságnak, hogy megismerve a multat, munkakodjék a nemzet erősítésén, élteti az egyetemen képviselőit. Éljenzés.

Ifj. Petrá József átgondolt poetikus szép beszédben élteti Gálgo és vidékének hazafias szellemű közönségét.

Csegezi állomásfőnök mondott még felköszöntőt a vendégeknek, Kuskó István Csegezi Mártont és Togyerán Pompeit éltette.

Vásárhelyi Boldizsár Simó Lajosra mondott felköszöntőt, Simó Béla a hölgyeket, Veress Dezső szerkesztő Kuskó Istvánt köszöntötte fel, Buday Elek Pál Ferencné Szentes Vilma urnőre emelt poharat. Persián Gerő a honvédek nevében megköszönte a figyelmet és ezzel a társaság d. u. fél 3 órakor a vattal visszatért.

Lóverseny.

A mint előre megjósoltuk, a tegnapi lóverseny is Alsó-Zsukon nagyszámu közönség érdeklődése mellett folyt le. Az erdélyi arisztokrácia majdnem teljes számmal megjelent a versenytéren, mely a pénteken hullott kis eső következtében jobb volt, mint a mult vasárnap.

A Kolozsvárról 12 óra után indult külön vonat újra egészen megtelt elannyira, hogy igen sokan nem kaptak ülőhelyet s állani voltak kénytelenek a tulzsufolt kupékban.

Az egyes versenyek lefolyása sokkal érdekesebb volt, mint a mult vasárnap s igazi élvezetet nyújtott.

Mindjárt a program első pontja:

Szárcsa akadályverseny

meglepetést szerzett. Hat ló indult, melyek közül első sorban br. Szentkereszty Pál Pendjében bizott a fogadó közönség. Sokan fogadták még gr. Béli Kálmán Prédáját és Tholnay Reginald Erdészét.

Ezekon kívül futott még Béli László Hironelléje, báró Kemény Kálmán Mérgese és gr. Teleki Ferencz Ninonja.

A versenyben br. Szentkereszty István vezetett, de egy helyt irányt tévesztett, s e miatt leszorult az első helyről, úgy, hogy a vezetést Horthy Jenő veszi át és már majdnem megnyeri a versenyt, midőn gróf Horváth

Tholdy Rudolf hirtelen melléje vonula Tholnay lovával s a célpontnál elhagyja egy vonallal.

Igy az első Tholnay Reginald Erdész lóva lett, második báró Horváth Kálmán Mérgesse.

Totalizateür:

4: 12.

10: 30.

Vadászverseny.

Báró Szentkereszty István vezette az állami ménék e versenyt.

Kilencz ló vett részt a versenyben, a melyeket huszártisztek és önkéntesek lovalgoltak.

Első lett Bánffy Endre huszár önkéntes Spirifankert ménen.

Totalizateür:

4: 8.

10: 20.

A következő futás a

Heléna akadályverseny

volt. Futott gróf Béli Kálmán Mirzája, melyet Keszner hadnagy, Szentkereszty Pál br. Petéje, melyet br. Szentkereszty István, Tholnay Reginald Eliz leánya, melyet gróf Horváth Tholdy Rudolf és br. Wesselényi Béla Fiamettája, melyet Horthy Jenő lovalgolt.

Ez is igen szép futás volt a hegyes pályán s elsőnek Szentkereszty István báró érkezett be Petével.

Második gróf Horváth Tholdy Rudolf lett.

Totalizateür:

4: 14.

10: 35.

Igen érdekes volt a következő a:

Hadseregi akadályverseny.

Első lett Ditrői Mór hadnagy Biri lóva, melyet Sedniczky hadnagy lovalgolt.

Második br. Szentkereszty István Farkirja.

Legszebb és leglátványosabb pontja volt a versenynek az utolsó Vadászverseny, melyet br. Wesselényi Béla falkanagy vezetett.

Midőn a népszerű báró megjelent a lovával a tribün előtt, a közönség lelkes éljenzésben tört ki s megkezdődött a vadászverseny, melyet br. Wesselényi oly bravúron vezetett, hogy mindenkit a legnagyobb csodálattal töltött el.

Hegyen fel, hegyen le vágattak a ménék a nyaktörő helyeken s midőn Wesselényi eleresztette a lovasokat, újra hatalmas éljenzés adott kifejezést a közönség bámulatának és elismerésének.

Elsőnek Bonis kadét érkezett be illó-Nonius ménen.

E gyönyörű futással a verseny véget ért s a közönség sietett felszállani a külön vonatra, mely 6 óra előtt érkezett vissza Kolozsvárra. Tudósításunkat azonban ezzel nem zárhatjuk be, mert meg kell emlékeznünk a társulat derék titkáráról Debreczeni Ödönről is, ki a titkári teendőket minden zaj nélkül oly pontosan és lelkiismeretesen végzi, hogy a legnagyobb dicséret illeti.

A ki figyelemmel kíserte vagy egyszer, hogy minő nagy társadtsággal járó munkát végez ő a versenynapokon, csak az méltányolhatja igazán az ő érdemét.

A Falka Vadász Társ. örülhet, hogy ilyen derék ember tölti be a titkári hivatalt.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1900. Október 8.

Egy pár év egy farmer életéből.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

V.

(Folytatás.)

(8)

Bazil röviden válaszolt és e finom gentlemannak a társalgási tehetségei ismét kárba veszték, minek következtében azt inditványozta, hogy menjenek a szalonba Flolliott kisasszonyhoz és Bazil készséggel állott fel és együtt távoztak, a csendesen szunyókáló bárót a csemege maradványai közt hagyva.

A Bazil nagy csalódására a szalon turesen találták, midőn belétek. A színe hagyott függönyök, szőnyegek és butorok daczára, miket egy ügyes kéz csinosan rendezett, az egy nagyszerű terem volt. A magas vázákban, izlésessel tett virágok minden kigondolható helyen pazar bőségben voltak és anyitott ablakokon keresztül a holdvilágította kerteket és azokon túl az erdőket lehetett látni.

— De hol volt a szép hideg házi kisasszony, — tűnődött Bazil nyugtalanul. Vajjon elmentele előtt nem fogja ismét látni?

Avelyn ur, a Flolliott kisasszony távollétére nem téve megjegyzést, a legközelebb levő henyélőre levetette magát és a farmer jelenlétét ignorálva, csakhamar elaludt. A farmer egy pillanattal különös mosolylyal nézett le a szép kihévtű arcra, aztán felfor-

dult és a hozzá legközelebb levő üvegajtón keresztül kiment a terraszra.

A holdvilág fehér fényében az egész világ csendes álomba volt merülve. Nem messze tőle egy küdszerű alak állott valami piros drapériával a fejére és vállaira vetve, a mint a márvány korláthoz támaszkodva, a csendesen alvó tér felett a Grayford falu pislogó világai felé nézett.

Bazil néhány pillanatig habozott, de — Avelyn ur aludt, az illatos, lámpával világított szalon tikkasztóan meleg volt és Flolliott Margareta egyedül volt kint a holdvilágban, megszabadulva az atyja hideg szeméitől és a szeretője udvarias pártfogásától.

Miért ne beszélhetne ő (Bazil) hozzá? A terraszon végig ment és megállott mellette és a mint a leány az ő lépteinek a zajára mogfordult, Bazil meg mert volna esküdni, hogy elpirult, de talán a bizonytalan világosság csálója volt.

— Nem fél az esteli levegőtől? — kérde Bazil, hogy a társalgást megkezdje és mert valami okosabb nem jutott eszébe. — Még nem elég erős, hogy ilyen kockázatlásnak tegye ki magát.

Flolliott egy vagy két pillanatig nem szólott — mialatt Bazil a saját szíve gyors dobogást hallotta — és aztán.

Daisy hirtelen azt mondta —

— Kérem, menjen vissza a szalonba! Rögtön megyek én is — a lég hűvös — és — és Holt ur —

— Flolliott kisasszony?

— Avelyn ur mondta önnek, hogy jöj-jön el ismét Woodsdownba?

— Nem — válaszolt Bazil, megdöbbenve a leány modorán.

— Ha ő azt találja tenni, igérje meg nekem, hogy nem fog eljönni. Bazil kiegyenesedett.

— Ha tudtam volna, hogy jelenlétem kellemetlen kegyednek — válaszolt, megkíméltem volna azon bosszúságtól, hogy engem elfogadjon és mégis — szükségem, hogy a társaságnak ezt a néhány óráj t sajnálja tőlem. Nem állt fent az a veszély, hogy ismét megfélemedkezsem magamról.

— És mostan nem cselekszi azt? — válaszolt Flolliott kisasszony, halvány ajakkal. — Most a finom lady — az örökös beszél! — kiáltá Bazil keserűen. Madame — bocsánat — csak utóbbi időben volt alkalmam jó társaságba veyülni és köznépies szokásom, hogy gondolataimat kimondjam.

— Az örökös! — Ismételte Daisy, bánatos mosollyal — Holt ur, bizyje el nekem, hogy mindazokban, a mi az ifjuságot gaddagá teszi, e föld kerekénél nincsen szegényebb leány, mint a milyen én vagyok.

— Ha én örökös vagyok, akkor azt a szót a gond, aggodalom és adóságra lehet alkalmazni, de — de miért beszélnek én így önhöz? Holt ur, menjen vissza — menjen vissza a szalonba és hagyjon itt engem!

— Megyek — mondá Bazil, de egy kissé még közelebb húzódott. Flolliott kisasszony — Daisy — kívánságát teljesítve megyek, hogy sohase jöjjeek vissza. Elküld magától — tudva, hogy szeretem magát — igen, megmondom — tartozom azzal magamnak, hogy egyszer s mindenkorra világosan beszéljek.

Daisy megrázkodott és a piros kendőt összecsobb huzta a könnyű átlátszó ruhája fölé.

— Látom itten kegyedet — folytatá Bazil és hangja fátyolozott volt és remegő — mint hideg, büszke szépséget, nyugtalanul és szerencsétlenül. Kegyed nagyuri házban lakik, gentlemanhoz fog férjhez menni, de a szívének nem fog nyugalmat találni. Nem, soha sem fog azt találni, am-

bár kegyed kész a szépséges testét és lelket azon férfi pénzért és állásáért, gyémánt-jaiért — kocsijárt és fényes házaiért cserébe adni — nem, gyermekem soha sem fog nyugalmat és boldogságot találni? Tehát arra kérem, hogy álljon meg és gondolkozzék, mielőtt ártatlan életét beszennyezné azzal, hogy olyan férfival lépjen házasságra, a kit nem szeret — de szinte gyűlöl.

Néhány pillanatig tartó csendesség következett és ekkor Flolliott kisasszony csendesen felemelte karjait a köpárkányról és a szalon ablakai felé fordult.

— Ön beszélt — mondá, halk és izgatott hangon. Ön elítélt engem. Én az Avelyn ur vagyonáért és állásáért eladom magamat — „testemet és lelkemet” eladom. Nos, az az asszony, a ki ily alapos dolgot képes cselekedni, nem érdemi a becsületes férfitől, hogy egy gondolatot vesztgeessen reá — Holt ur, felejtessen el.

Mellette elmenve, a szalonba lépett, hol Avelyn Rikárd, kissé túl hajlott ásitással most látszott az almból felébredni.

— Édes Margarétám — mondá az a finom gentleman bosszusán — mifele utálatos portéka van a fején? Nézzen a tükörbe, hogy milyen rendetlenségbe hozta a haját. Az Égre kérem, menjen és — melleleg mondva, hol van, a mi paraszt barátunk?

— Azt hiszem, hogy Holt ur a terraszszon van — válaszolt Daisy röviden, a mint a szobából távozott.

De azon este Bazil nem jelent meg többé és mire Flolliott kisasszony az aranyos fűrtjeit szép simán rendbe hozva, a szalonba vissza tért, Bazil a gesztenye fa soron végig lovalgolvá, kiment az Ashy Dene felé vezető országútra.

— Egy unalmas, neveletlen medve! — Avelyn Rikárd e szavakkal összegezte a Bazil jellemét, a mint a halvány leányának

a kis fehér reszkető kezeiből a teás csészét átvette.

— Én úgy találok, — folytatá, — hogy tévedés az olyan féle embereket az ök saját természetes színvonalukról felelmeini; a jó társaság legköre nagyon bódító nekik — a fejükbe megy.

Flolliott kisasszony hallgatott.

K. lozsvár 1900.

Egyleti élet.

Hirdetmény. Ezennel közudomásra hozatik, hogy Cheuva Kadisa Szt. Egyleti képviselő testületének f. hó 10-én d. u. 3 órakor a hitközségi irodában tartandó ülésen új tagok fognak az egylet kötelekbe felvételt. Felkértem tehát az érdekelteket, hogy jelzett időben személyesen vagy megbízottak útján jelentkezni sziveskedjenek. Kolozsvárt, 1900. október hó 7-én. A Cheuva előjárósága.

A kolozsmegyei tankerületi tanítótestület folyó évi közgyűlését Kolozsvárt, az erdélyi ev. ref. egyházterületi teológiai fakultásának disztermében október hó 16-án és 27-én tartja meg.

SZINHÁZ.

Két előadás.

(„Aranylakodalom” az új képpel. — „Bánk bán” delután; első ifjúsági előadás. — Dr. Széchy Károly bevezető előadása.)

A színházra kezdenek jó napok járni. Eddigél szokatlan s ilyen melege időben egyáltalán ritka jelenség, a nagy közönség, napok óta ki nem fog a színházból. Csütörtök óta, kisebb-nagyobb különbséggel, de állandóan közönség volt a színházban, ami mindenesetre arra mutat, hogy a közönség kezd bizalommal viseltetni a színház iránt. Jó jel s most csak a színházon áll, hogy a közönséget bizalmában megerősítse, jó előadással.

Szombaton, ha nem is hivatalosan, de tényleg, megemlékezett a színház október 6-ikáról. Az *Aranylakodalom* volt kitűzve s ehhez, igen helyesen, hozzávették azt a képet, a melyet Rákosi és Beöthy, a darab szerzői, nemrég irtak hozzá a jól összekomponált hazafias darabhoz.

Ez a kép valóban sikerült s látszik, hogy nem mesterember csinálta, mert ilyen diszkrétan csak igen jó ízlésű író tudta színpadra vinni azt, a mi a magyartörténelemben színpadra vihetetlen.

Az előadók mind ambícióval játsztak, külön-külön nem is emlékezünk róluk, csak *Tompáról* szólunk, ki nem hiába irt egész sereg verset március 15-kére és október 6-kára, de helyén is van ilyen darabokban. Van benne melegség, díkezőjében lendület és tud őszintén lelkesülni, a mi ritka tulajdonság.

Yasárnap, az első ifjúsági előadásnak az kölcsönzött érdekességet, hogy színpadon hallottuk előadni *Széchy* Károly doktort, ki nek tartalmas, érdekes és lebilincselő előadásaiban csak az egyetem hallgatóinak van része gyönyörködni.

Nos hát, most Kolozsvár tanuló ifjúságának színe java ott volt s elmondhatjuk, hogy olyan ember méltatta előttük a legjobb magyar tragedia *Bánk bán* jelentőségét, ki erre leghivatottabb. És az előadása igazán érdekes volt; nem is hosszú, mégis sok volt benne mondanivaló, tömör és színes stílusban, a mi a fogékony ifjú lelkekre, úgy gondoljuk, maradandó hatást gyakorolt. Nem értekezés volt ez, hanem színes kép, jobban mondva, drágó fénykép, mely megjelenítette előttünk a dráma keletkezésének korát s az író, *Katona Józsefet*, ki sirjába szállt, mielőtt korszakos művét egyetlen szóra méltatták volna.

Nagyon sajnáljuk, hogy a kézírathoz csak délben juthattunk hozzá s így közönségünk meg van fosztva attól, hogy az értekezést egész terjedelmében ismerhesse.

Az előadásban is voltak érdekes momentumok. Az első, hogy *Szakács*, Bánk bán, tegnap tette az igazi elhatározó lépést a kolozsvári színpadon. Jobban mondva, tegnap törte meg azt a jeget, melyet minden színésznek meg kell törni, ha közelebb akar jutni a közönséghez. Ez nem mindig sikerül, tehetséges színésznél sem történik meg hamar. *Szakács*nál tegnap történt meg az, legalább mi úgy gondoljuk, mikor a közönség, egész önkéntelenül, jobban érdeklődik a színész iránt. Ez nem kicsinylése eddigi működésének, való és tény, mert tegnap többet mutatott *Szakács* abból, a mit tud és a mit még tudna, mint eddig. Nem részletezzük, csak általánosan mondjuk, hogy jó Bánk volt, a negyedik felvonást külön kiemeljük, itt férfias volt, erőteljes volt és mindennek felett magyar volt. Szóval, legszámottevőbb sikere ma volt.

Nagy feladat jutott a nőknek. Gertrudis tulságosan súlyos szerep fiatal erőnek; *Bajor Riza* pedig fiatal, ha mindjárt tehetséges is. De hát, a törekvést és a tehetséget nem vitatjuk el; máskor azonban kevesebb idegességet kérünk; annyi, a mennyi az emberrel vele születik, tökéletesen elegendő egy királynénak is. Szép reményekre jogosít *Gazdy* Aranka, Melinda; kezdő máris leszokni a modrosságot, mely néha a tehetségét is lenyűgözi. Tegnap mutatott értékes kvalitásai-ból is, melyek megjövendőjük, utat fognak törni és le fogják vetni azt, amit az iskola

rakott reá s akkor igen kiváló színész nő válik belőle.

A többi szereplőről időnként elmondtuk már véleményünket. Mindenki tudja, hogy *Szentgyörgyi* Tiborcsa milyen nagyszerű a maga egyszerűségében és közvetlenségében. *Tompá* jó *Petur*, *Janovics*-nak régi szerelme *Biberach*, *Bónis* is megfelelő *Ottó*, s ezzel ki is fogytunk a helyből, de nem a mondani-valóból; azt nem merítettük ki, mert egy Bánk bán előadást sohasem lehet eleget bírálni.

Felhő Klári, Rátay László szép szín-műve telt házat hozott össze tegnap este. A hőség a delutáni előadás miatt türehetetlen volt, s bizony, erős türelem kellett az előadást végig nézni, mely meglehetősen gyenge volt. Az előadók is, úgy látszik, erősen érezték a meleg nyomasztó hatását, mert minden animó nélkül játszottak. A zenekar a magyar nölakat botránnyosan játszotta, a kar pedig erős taktus hiányban szenvedett. *Szegény* Stefanidesz, alig tudta harmóniában tartani őket. Ugy látszik, kevés próba előzte meg az előadást, pedig ez a népszínmű megérdemelte volna.

Az aranyasszony bemutató első előadása lesz szerdán. Schönthan és Koppel-Elfeld vígjátéka bejárta már az összes német színpadokat és nálunk Budapesten is csak az imént került színre a Nemzeti Színházban, még pedig rendkívüli tetszéssel. A darabot Makai Emil fordította bravuros versekben és szerencsés kézzel ültette át magyar színrre. A történetet Nagy-Enyedre helyezte és az idő Erdély aranykorába esik. A nagy gondal előkészített újdonságban Horváth Paula, Bónis, Tompa, Krasznay, Kissné és Hegedűs Szerafin játszták a jelentősebb szerepeket.

Kornevilli harangok, Planquette közkedveltségű romantikus operettje kerül holnap kedden színrre a multkori szereposztással.

Szerződötetés. I. Vásárhelyi Vilma, ki már egy ízben volt tagja a kolozsvári Nemzeti Színháznak, Bölöny intendáns újra szerződöttete.

Vendégfellepés. Somlyai Annuska, ki a kolozsvári színházban nagyobb szerepben már a mult szezonban játszott sikerrel, közelebből fog fel lépni Bánk bán-ban és Izidora szerepét fogja játszani.

Műsorváltozás. A mára hirdett *Tartuffe* előadása elháríthatlan akadályok miatt elmarad s helyette *Virágfalu* kerül színre, a már jelzett *Bajazzókkal* együtt.

Választás a jogász segély egyletben.

Kolozsvár, okt. 8.

Szokatlan nagy érdeklődés mellett tartotta meg a jogász segély egyletidei alakuló közgyűlését szombaton este a II. számú jogi teremben.

Évek hosszú sora óta választás iránt oly nagy érdeklődés nem nyilvánult, mint ez iránt. Ötórára volt kitűzve a gyűlés kezdete, de már fél ókor a nagy terem szorongásig megtelt, sokan kénytelenek voltak a folyósyon maradni.

Öt órakor vonult be a szűnidei tisztikar dr. Farkas Lajos dékánal az élén.

Bartha György szűnidei elnök a gyűlést megnyitván, megtartotta beszámolóját, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul. Ezután a korelnök választása következett volna, azonban Asztalos Kálmán az Egyetemi Kör elnöke sürgősségi indítványt nyújtott be és azt, vették tárgyalás alá.

Asztalos ugyanis azt indítványozta, hogy mondja ki a közgyűlés, *hogy a jogász segély egylet kebelében semmiféle pártot nem ismer, ha ilyenek volnának, azok fölött rosszságát fejezik ki és ütélik el.*

Ez indítvány fölött hatalmas vita indult meg, mely, hogy nem lépte túl a tárgyalgosság határát, Farkas Lajos dekan tapintosságának köszönhető.

Az eredmény másfél órai vitakodás után az lett, hogy elnök az indítvány fölött elrendelte a szavazást. A közgyűlés nagy szótöbbséggel elfogadta Asztalos Kálmán indítványát.

Most következett a korelnök választása. A kiküldött kandidáló bizottság Márton Gábort és Kiss Gézárt ajánlotta. Mivel két jelölt volt, megint szavazásra került a sor.

A szavazás eredménye az lett, hogy a közgyűlés nagy szótöbbséggel Márton Gábort választotta meg korelnöknek.

Most következett az új tisztikar megalkotása. A kiküldött kandidáló bizottság elnöknek *Kocsis Miklós* és *Horváth Emil* bárót ajánlotta. Hosszas titkos szavazás után *Kocsis Miklós* neve került ki győztesen az urnából s így **nyolcvankilenc** szavazattal **tizennyolc** ellenében a segélyegylet elnökévé választották.

Midőn ezt az elnök kihirdette, óriási éljenzés költöz ki. Mivel az idő nagyon előre

haladt, az alapszabályok értelmében még csak a pénztárost választották meg. Pénztáros nagy szótöbbséggel Költő Gábor lett.

Fél tíz volt az óra, mikor a népes közgyűlés véget ért. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le s mindkét párt a legjobb tehetségét vitte harczba.

A gyűlés végével a tagok a Kossuth nótá éneklése mellett az új elnök lakása elé vonultak és zajos óvációban részesítették.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 8.

— Reformáció emlék ünnepe Kolozsvárt. A reformációi évforduló napját, mint már említettük, kegyelettel fogja meg ünnepelni a kolozsvári ev. ref. egyházközség. E tárgyban Herpey Gergely lelkes vezetője alatt értekezlet volt, melyen az ünnepi sorrend részleteit megállapították.

— Az erdélyi ref. igazgatótanács ülése. Az erd. ref. egyházkerület tegnapelőtt tartotta ülését br. Bánffy Dezső főgondnok elnöke alatt. A főtárgya az „*erdélyi püspök*” czíme kérdése volt. Az egyházkerület tudvalevőleg Wlascics miniszterhez intézett feltételezésében tiltakozott, hogy Majláth Gusztáv püspök azt a czímet használhassa. A miniszter erre leiratában tudatta, hogy „*az erd. rom. kath. püspök*” czímzést egyelőre jogunk ismeri el az „*erdélyi püspök*” czímmel. Ebbe a kitérő válaszbá nem egyezik bele a ref. egyházkerület és a miniszter válaszázt közgyűlés el fogja vinni.

A második tárgya a körlelkésziségek szervezeti módosítása volt, melyre nézve következő pontokat állították össze:

1. Az igazg. tanács eddigi kinevezési joga helyére a missiói körök adófizető híveinek a püspök 3-as jelölő jogával korlátozott választási joga lép.

2. Az igazg. tanács részére fenntartott diszlocálási jog megszűnik.

3. Évnegyedi jelentések helyett a körlelkészek évi jelentésekre kötelezettek.

4. A körlelkészek kilépése a közp. tisztviselők és körlelkészek nyugdíjnyújtatától a fizetett járulékok kamattalan visszadására mellett engedélyeztetik.

Ezután Kádár János dr. titkár előterjesztette az évi jelentést. Majd a nagy-nyédi kollegium előterjesztését tárgyalták, melyben kéri, hogy mentse fel a püspöki fizetéshez való hozzájárulásától, mely tudvalevőleg 1559 koronát tesz ki; azonban az igazgató tanács nem fogadta el s ilyen értelemben tesz előterjesztést a közgyűlésnek.

Több apró ügy elintézése után a gyűlés este 7 órakor véget ért.

— Kolozsvári ev. ref. egyház-képviselői közgyűlés. Dr. Bartók György püspök elnöke alatt közgyűlést tartott tegnap a délelőtti templomozás után az egyház község képviselői.

A gyűlésen mintegy 50-en vettek részt. Az egyházközség szervezeti szabályait tárgyalták, mely tárgyalás menete élénk és tanulságos vitákra szolgáltatott okot s a gyűlés eltarolt déli 1 óra utánig. Dr. Nagy Károly előadó terjesztette elő e javaslatot, melynek részlete tárgyalásához hozzá szö-ltattk Herepei Gergely, Fekete Nagy Béla, Tóth Tamás, Szentgyörgyi Lajos, Somody István, Szabó Sámuel és Kecskeméthy István dr. teol. tanár.

A tárgyalással az 5 §-ig haladtak. Itt azonban, a hol az egyházközség 4 parochiára felosztlatni tervezte, különböző vélemények merültek fel, a melyek a tárgyalást hosszúra nyújtották. A viták menetele azt a benyomást adta, hogy az egyház község képviselői közgyűlésének tagjai a parochiákra való felosztás tervével nincs egészen tisztában. Ugy véli, hogyha a város kerületekre osztatik, másik kerület lelkészét nem veheti igénybe. Pedig ez téves feltétel, mert a hívek jogait és óhajtatásait e tervezet az eddigi gyakorlat szerint tisztelgetben kívánja tartani. A kerületi beosztás a lelkészek teendőinek körvonalazására vonatkozik és különben is a szervezetenek ez üdvös rendelkezése, mely a hiteltre nagyon is jótékony hatással van, csak akkor érvényesül majd, ha az egyház lelkesíti állásai szervezve, megfelelően javadalmazva és betöltve lesznek. A képviselői közgyűlés vasárnap folytatja a szabályzat tárgyalását, szerdán d. u. 5 órakor presbiteri gyűlés is lesz Herepei Gergely papi lakásán.

— Anabapista kereszteleés Kolozsvárt. Tegnap d. u. 3 órakor szertartásos kereszteleést vittek véghez a kolozsvári anabapisták. A kereszteleés a Nádas vízában történt. A vasuti műhelyek mögött, a víz partján két sátrat állítottak fel a hívek és itt történt az átöltözködés. Négy férjes asszony, egy fiatal leány, két fiatal legény vették fel a kereszteleést alá merítéssel az anabapisták szertartása szerint. Egy budapesti anabapista pap végezte a kereszteleési szertartást, ruhástól, cipőben, reverendában szállt le a folyó vízébe és a kereszteleendőket egymásután alámerítette. A szertartás végzetével tartalmas, szép beszédet mondott a pap a megkereszteltnek, melyet mindenki a legnagyobb figyelemmel hallgatott végig. Nagy érdeklődő közönség volt tanuja a jelenetnek, melynek

minden részletét látható érdeklődéssel kísérték.

— Állatkiállítás Magyar-Gorbón. Ezelőtt két évvel vetette fel Lészay Ferencz közgazdasági előadó Kolozsmegye mezőgazdasági bizottságában, hogy az erdélyi magyar fajta szarvasmarha tenyésztés emelésére igen czélszerű volna, ha kizárólag kiscgazdák, mint kiállítóknak részvételével a megye egyes pontjain évenként állatkiállítások, illetve állatdíjazások rendeztetnének. Ezen állatdíjazások buzditó hatással volnának a kiscgazdákra, arra ösztönöznek őket, hogy állataikat jobban gondozzák s ez által évről-évre kiválóbb és szebb állatokkal rendelkeznének kiscgazdánk. Kolozsmegye mezőgazdasági bizottsága Lészay Ferencz indítványát elfogadván, már mult évben is államsegéllyel sikeres állatkiállítást rendezett Mócson. F. hó 7-én hasonló állatkiállítás tartatott Magyar-Gorbón. Összesen 80 állatot vezettek elő a kiscgazdák, melyek közül az állatdíjazási jury a legszebbeket díjazással, a kiválóbb példányokat pedig dícsérő oklevéllel tüntette ki. Díjazásban részesült 7 kiscgazda borjas tehenéért, és 6 kiscgazda üszőért, ezenkívül több dícsérő oklevél lett kiadva. Általában azt mondhatjuk, hogy ez állatdíjazások állattenyésztésünkre nagyon előnyös hatást gyakorolnak, s csak az volna kívánatos, ha oly sok községből álló megyében, mint Kolozsmegye, évenként több helyen történe állatdíjazás, mert ekként egy-egy vidéken jobban serkentetnének a kiscgazdák szép és tiszta fajta jellegű szarvasmarhák nevelésére. Az állatdíjazási jury tagjai voltak Lészay Ferencz elnöke alatt Reich Albert állategészségügyi felügyelő, Tulogdy Samu állattenyésztési felügyelő, Biró András ev. ref. lelkész, Uray Lőrincz birtokos. Az állatdíjazás befejeztével Lészay Ferencz vendégzerető házához voltak hivatalosak ebédre a jelenvolt vendégek.

— Október hatodika. A kolozsvári r. kath. főgymnasium ifjúsága az önképző kör díszgyűlésével ülte meg október hatodikának emlékét. Az ünnepély a főiskola dísztermében szombaton d. u. 3 órakor vette kezdetét a vegyeskar által előadott *Szózat*tal, mely után Kunec Ödön, önképzőköri elnök tartott sikerült alkalmi gyászbeszédet, mire Urbanetz Károly szavalta el Ábrányi Emilnek „Október 6.” cz. költeményét. Utánna Felszegi Béla olvasott fel a tizenhárom vortanuról szépen megirt emlékbeszédet, mely nagy tetszést aratott. — Ugyancsak Ábrányi Emilnek egyik alkalmi költeményét szavalta el Várad Gyula igen sikerülten. Még Felszegy Béla bírálatot olvasott fel egy Október 6 ikát tárgyozó költeményről. A szépen sikerült emlékünnepelet Rietly Károly tanár vezényelete mellett az ifjúsági dalkör által hatásosan előadott Hymnus fejezte be.

— Ellenőrzési szemle. Az idei katonai ellenőrzési szemle Kolozsvárt ma kezdődött meg. A honvédeknek még e hó 9, 10 és 11-én lehet jelentkezni a honvédlaktanya udvarán. A közös hadseregbeliek ellenőrzése szemle e hó 15, 16, 17, 18 és 19 én lesz. Trensio-téri nagykaszárnya udvarán. E szemlre a város részéről Petrá Sándor városi hivatalnok küldetett ki.

— Farkas Ödön koszoruja az Arany-szobron. Budapesti levelezőnk Farkas Ödönnek, a „Tetőre hívás” szerzőjének egy igen kedves és megalító eszelekedetéről ad hírt. E szerint Farkas Ödön, legújabb nagy sikert aratott operájának első előadása alkalmával pompás babérokoszort kapott tisztelőitől. Ezt a koszort Farkas Ödön ma delután letette Arany János szobrára, a kinek a balladájából készült az új opera szövege.

— Magyar tanulók utazása Párisba fényesen sikerült. Sajnos ez okból is, hogy az erdélyországi iskolák elmaradtak s csak is távolléttükkel tündek ki ott, hol az ország legjelesebb tanintézetei megjelentek. München, Ulm, Karlsruhe, Stuttgart, Strassburg városokat alaposan megtekintették s ezek építészei s művészeti szépségei ép úgy, mint a világjárós és a párisi világkiállítás káprázató fénye elbűvölték az utazásban résztvetteket, kiket a kiállítás magyar kormány biztossága, élén Miklós Ödön korm. biztossal lekötölező előzetekénységgel fogadott. Időjárás kedvező, hangulat, egészségi állapot kitűnő. A társaság Párisban jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Propper igazgatónak, az utazás rendezőjének.

— Gyilkosság. Folyó hó 3-án a m. ludasi szaguton, éjjel megöltek egy maros dátosi közrendű embert, név szerint Kapatán Múhaillát és elrabolták m. e. 60 frt értékű készpénzét. Nevezett dátosi ember, M. Ludasra, épen az országos vásárra ment, hol be szállított gabonáját eladva, áldomásra betért egy palinka mérésbe. Ugy 9—10 óra tájt elindult hazafelé, s mikor az országot egyik hegyi kanyarulatához ért, ott megtámadták és torlák átmetszve kirabolták. E hó 4-én, ép az országos vásár napján, az arra menő vásáros emberek találta meg nagy vértócsában, meghalva. Azonnal jelentést tettek a csendőrségnek és polgári hatóságnál, honnan a kiküldöttek a helyszínen megjelenvén, meg-

tették a szükséges intézkedéseket. De egy előre a rabló gyilkosnak semmi nyoma nem mutatkozott. Folyó hó 5-én a szerencsétlen ember hulláját felboncozták és eitemték. De a tettes csak nem fedeztetett fel. Végre sikerült gondos kutatás és nyomozás folytán kideríteni az elvetemült gyilkos kiletét és e hó 6-án el is fogták egy m. ludasi suharez oláh legény személyében, kit hír szerint Buta Juonnak hívnak. Be is kísérték azonnal a járásbirosági börtönbe és ott várja érdemlett büntetését a gonosz ember. A meggyilkolt pedig elhantoltatott és özegegyi pusztá hajlékába öt árva siratja a családott fentartó édes apát.

Gyászrovat.

Feszt József Kolozsvár szab. kir. városi tisztviselő, 47-ik évében f. hó 7-én meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A perzsa sah Budapesten.

Budapest, okt. 8.

A perzsa sah tegnap delután érkezett Budapestre. Hivatalos fogadtatás nem volt, mert a sah inkognitóban utazik. A vasutról a Hungária szállodába hajtatott.

Bosnyák vasut.

Bécs, okt. 8.

A külügyminiszteriumban tegnap a bosnyák vasut ügyben folytatlagos minisztertanács vol, mely d. e. fel 10 óratól delután 2 óráig tartott. A vasuti kérdés főbb rendezésére nézve megállapodás jött létre.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 8.

A hosszú nyári vakáció után az őszi ülésszak ma nyílt meg. A honatyák meglehetősen számban jelentek Szilágyi Dezső, midőn megjelent, a képviselők körülfogták s élénken kérdezősködtek belügyminisztersége felől.

Szilágyi trétával válaszolt.

Az ülésen Perczel Dezső elnökölt. Bemutatta a miniszterelnök átiratát, a mely mellett ő felségének az 1900. július 1-től 1901. június 30-ig való kvótát megállapító legfelsőbb elhatározását megküldi.

Lukács László, Plósz Sándor, Darányi miniszterek és Kossuth Ferencz indítványára a királyi kvóta döntésnapirendre való tüzését elhatározták.

Szell Kálmán miniszterelnök bejelenté, hogy a jövő évi költségvetést szerdán beterjeszti a pénzügyminiszter.

Ezután számos javaslatot terjesztett elő az elnök, melyek egy részét tárgyalásra fogják kitűzni.

Rakovszky István azt kérdi, hogy ezek között vannak-e az inkompatibilitási esetek?

Szomorú tapasztalatok, ugymond azt mutatják, hogy a legutóbbi kinevezéseknél is incompatibilis történt.

Szell Kálmán miniszterelnök egyszerűen vissza utasítja ezt az állítást. Majd ha Rakovszky bővebben nyilatkozik, felelni fog rá.

Az inkompatibilitást még jelen ciklusban tárgyalni ígérte. Megtartja. A ciklus még nem ért véget.

Polónyi Géza azt kívánja, hogy a Ház kényszerítse a bizottságot gyorsabb tárgyalásra.

Szell ellenzi, mert ez bizalmatlanság volna.

Madarász József arra kéri a Házat, hogy ne oszlojon szét addig, míg az inkompatibilitást és a neptanítók fizetés javítását el nem intézi.

Anarkista mozgalmak.

Budapest, okt. 8.

Brüsszelből sörgönyzik:

Lipót király Albert herczeggel és nejevel a testőrség fedezete mellett a tőzsdéről a királyi kastélyba akart hajtatni.

Egy szocziálista csoport a kocsi közelébe furakodott és éltette az anarkiat. Több letartóztatás történt.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felső szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Budapesti conservatoriumot

kitűnő sikerrel végzett urhölgy a legjobb módszer szerint,

kezdőkől a legmagasabb kiképzésig zongorán tanít. — Czim a kiadéhvatalban.

Árverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi hogy a kolozsvári kir. kir. törvényszék 1900. évi 8726. számú végzése következtében dr. Tauber Farkas ügyvéd által képviselt Zelig Samu javára Friedmann Eudárd és Fisch Adolf ellen 90 kor. s jár. erejéig 1900 évi aug. hó 25-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 863 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butorok, stráf-szekerek, lovak, stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-vár. kir. járásbíró 1900 évi VI. 1315/2 számú végzése folytán 90 korona tőkekövetelés és egyéb törvényes járuléai erejéig Kolozsvárt, Nádas-u. 12. szám alatt leendő eszközölésére 1900 évi október hó 10-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz., 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kolozsvárt, 1900 évi szept. hó 14.

Ligeti József,
kir. bír. vjhító.

Eladó innthali tehenek.

Gazdaság felosztása miatt

13 darab importált fiatal borzderes innthali tehén eladó.

Értekezhetni br. **Rothenthal Józseffel** Kolozs-Karán. 990. 1—3.

Gépész

Stabil, Locomobil, Dinamo-gép vizsgálati bizonyítványokkal s az összes gazdasági gépek szerelését és javítását érti és a technikai világi-tási kezelésben jártas, több gépek rendben tartását is elvállalja, bármikori belépésre állást keres.

Szíves megkeresések a kiadó-hivatalba küldendők. 986. 1—2.

A kolozs-monostori

m. k. gazdasági tanintézet gazdaságából eladó:

Téli alma vegyesen 20 literenként 3 koronáért.
Magnum bonum burgonya I-ső osztályu asztali, 100 kg-onként 5 koronáért.

Magyar kincs burgonya I-ső osztályu, 10a kg-onként 5 koronáért.

A megrendelt áruk házhoz szállíttnak. Hogy a t. vevőknek szükségletét a hidegebb idő bekövetkezése előtt kielégíteni lehessen a megrendelések mielőbb beküldendők, akár egy levelező-lapon is, a gazdasági tanintézet infézőségének Kolozsvár (Monostor, Templom-épület.)

M. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

991. 1—2

NOVELLY L.

női divattermék és raktárát áthelyezte

Mátyás király-tér, Unio-utca sarok
Plébánia-épület alá.

Az Unio-u' czában levő bolt-helyiségem

november 1-től jutányosan kiadó.

992. 1—3

Stern József lisztraktára Wesselényi Miklós-utca 13. szám.

Telephonszám: 399. Telephonszám: 399.

Nem kell többé aggódnunk,

hogy asztalunkra az idegen lisztből készült rozsz minőségű kenyerek kerülnek, mert ma már általános bebizonyított tény és valóság, hogy a „**Kolozsvári mőmalom részv. társ.**” örleménye legjobb és legkitűnőbb az országban. Ennek fényes tanubizonyága, hogy mindenféle tért hódít és közkeveltségnek örvendő.

Ezen „**kolozsvári mőmalom r. t.**” örleményei

STERN JÓZSEF főelárusítónál (Wesselényi M. u. 13.) kaphatók. Hol a közönség a legpontosabb és legszolidabb kiszolgálásban részesül a **legolcsóbb árak mellett.**

Hirdetése nem reklamul óhaját szolgálni, hanem a n. é. fogyasztó közönség tájékoztatására, hogy nálam a legolcsóbb árak ellenében a legjobb lisztet kaphatók.

5 kg-rmón felüli rendelmények kívánatra házhoz szállíttnak.

Az eddig tanusított nagybecsű pártfogásért hálás köszönetet mondva s kérére a további jóindulatu támogatást, vagyok

Kiváló tisztelettel

902. 7—12. **Stern József**
a kolozsvári mőmalom r. t. főelárusítója.

Az ország legjobb lisztjei itt kaphatók!!

Külön telek!

Kis-utca 2/a szám alatti lakás, mely áll 3 szoba konyha, kamara, pincze és kertcskéből

október elsejétől kiadó!

Tudakozódhatni a lakással szemben **Smiel** cipésznél.

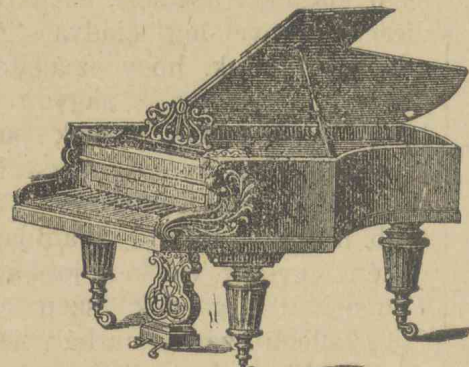
HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

TRISKA J. KOLOZSVÁRT.

Ajánlja Sétátér-utca 12. szám alatt levő

● **zongora, harmonium és cimbalom** ●

Sehunda-féle **cimbalomok** 80 főtől 300 frt-ig igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

A zongora-hangolásokot a czég alkalmazottja a legpontosabban eszközli.

Szíves pártfogást kér

897. 9—10.

TRISKA J.

Tulhalmozott készletünk miatt igen szép és teljesen kizaradt

amerikai tölgyfaparketteket

ugyszintén

azoknak jótállás mellett való lerakását.

T o v á b b á:

bármintemű épület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett elvállalunk.

Mestitz Mihály és Fiai,
Kolozsvár és Marosvásárhely.

981. 8—x.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt
Október 7—13-ig.

■■■■■ **B E R L I N** ■■■■■

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek **20 kr.** Tanulók, gyermekek és katonák (örmemstértől lefelé) számára **10 kr.**

Kiváló tisztelettel

740. 44—0.

az igazgatóság.

Uj mészáros üzlet.

Van szerencsém a n. érdemű közönséget ezuton is értesíteni, hogy **Széchenyitér 39. szám** alatt (Baumzweig-ház) **uj mészáros üzletet nyitottam,**

hol mindennemű friss és füstös husokat **jutányos árban** fogok kiszolgálni, ugymint:

1 kg. marhahus — — — — 36—40 kr.
1 kg. sertéshus — — — — 44 kr.
1 kg. borjuhus — — — — 25—50 kr.

A pontos és jó kiszolgálást előre is biztosítva, kérem a n. é. közönség becses pártfogását és maradok Kiváló tisztelettel

983. 2—2

Tokay Sándor, mészáros.

Fogászati mű-termet

nyitottam

a **Vigadóval átellenben, Unio-utca 22. sz. a.**

Az elméleti ismeretek megszerzése után huzamos ideig működtem egy budapesti elsőrangú fogászati műteremben. Kolozsvárt pedig dr. Rudas Gerő és dr. Hóntz Kálmán magántanárrak műtermeiben 6 éven keresztül alkalmam volt működésemmel a n. é. közönség teljes meglegedésére működhetni.

Ezuttal is kérem a szíves pártfogást. Minden, a fogászat körébe tartozó műveletet a legpontosabb kivitelben, **jutányos árak** mellett eszközölk.

Tisztelettel

Virágháti Gyula,
műfogász.

970. 2—5.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!**KOZEL F. JÓZSEF**

kályharaktárában

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redoutall szemben)

allandóan 300—400 darab kályha készletben van, melyek egy szépség mint minőség tekintetében felülmúlhatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtnak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

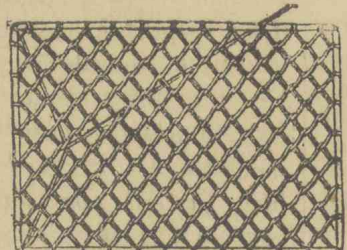
Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Jó munkáért kitűntetve!

Léber Gyula első erdélyi

fonat- és szitáru gyára Kolozsvárt

Torda-utca.

Eisele József

rész-, ércmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

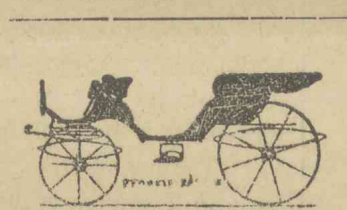
V., Külső Váci-ut 138.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára **Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám.** Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező föltételekkel nyerhető. Fővilágosítást ad szívesből **Gerő A.** volt tkptári igazgató **Budapest VII. Nefelejts-utca 8. szám.**

A m. kir. posta és táviró igazgatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, kultúra

utca 27. szám. Uj kocsik készletben.

építésmesterhez, Külmonostor-u. 82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan

teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-záróit szellőző készülékkel, függöny-horgait különösen ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Benke Dezső

fűszer üzletében Kolozsvárt

(magyar-utca szeglet) a legjobb

minőségű **élelmi czikkeket** kap-

hatók szolid kiszolgálással a legjutányosabb árban.

Valódi Dróher sör 15 kr.

Naponta friss gyümölcs

Varga Pál

cimbalom-gyártónál megjelent

cimbalomiskolából 1 hét alatt

tanító segélye nélkül megtanul

cimbalmozni bárki, melyet üz-

letemben vásárolt cimbalomhoz

ingyen adok. **Budapest, VIII. Rókk Szilárd-utca 3. szám.**

Cimbalomokról képes árjegyzék

ingyen.

A ki

hazai szövethől készült

ruhában akar járni, az

forduljon megrendelésével

Marcinklewoz Ignáchoz,

kinek szabó-üzlete Kolozsvárt,

Belközép-utczában van.

Vízvezeték,

csatornázás, kutszivattyúk, tűz-

oltó felszerelések, földberende-

zések tervezése és készítése hazai

anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvárt, főtér 18.

Telefon 324.

Medgyesfalvi likör-, rum- és

oognaogyár, Marosvásárhely.

Ajánlja francia módon gőzle-

párolás útján készült creme-li-

korjeit. Saját szilvőrium, seprő

és törköly-főzde. Kitűnő rumok.

Különlegesség: „Assam-Rum”,

legkitűnőbb thearum. Árjegyzé-

kek viszontelárusítók részére in-

gyen és bérmentve.

Keresztényfalvi agyag-áru-

gyár részvénytársaság. Ke-

resztényfalva, (Brassó.) ujon-

nan berendezett és nagyobbított

gyárban kitűnő minőségű kö-

agya- és chamotte-árakat fő-

képen vízvezeték- és csatorná-

zási csöveket, kémény-rakványo-

kat és más építkezési czikkeket,

vályukat stb., mindenféle tűzálló

chamotte-tégákat, lemezeket-

lisztés vakolatot és egyebet

nagyban készítnék.

A kinek építtetni valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

BRAUN MIHÁLY

speciálista a hangszerkészítésben

elvállal

felelősség mellett **hangszer**

javításokat.

Raktára az összes hangsze-

reknek.

Arjegyék kívánatra ingyen

és bérmentve.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-

telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntődéje Külső-

Torda-utca

A legjobb hust

főtéri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű

fűstölt hus is kapható! Postai

megrendelés azonnal teljesítetik.

Magyar fém- és lámpaár-

gyár r. t. Petroleum-lámpák,

légszusz és villanyvilágítási tes-

tek, mindenféle fémáramozók-

kek stb. Raktár: **Kolozsvárt,**

Wesselényi-u. 20.

Kitűnőnek

bizonynult erős cement-falakat,

menyezeteket és folyosó bolto-

zásokat készít

IFJ. BERTA MIHÁLY

szobrász- és gipszöntő.

Van szerencsém a nagyérdemű

közönség tudomására hozni, hogy

Unio-utca 10. sz. a levő czí-

pész üzletemben megrendelém

csupán höní készítteti czipész-

m